

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल / मे – २०२४
द्वितीय वर्ष
सत्र – ३

विषय:- समग्रलक्षी अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC-302)

दिनांक: २३/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. शासकीय कार्यवाही आणि विदेशी व्यापारयुक्त उत्पन्नाचा वर्तुळाकार प्रवाहावर कसा परिणाम होतो ते आकृतीच्या मदतीने स्पष्ट करा.
२. ‘अर्थव्यवस्थेत अतिरिक्त उत्पादनाची किंवा समग्र मागणीच्या कमतरतेची परिस्थिती निर्माण होत नाही’ या विधानाचे से यांच्या बाजाराच्या सिद्धांताच्या आधारे स्पष्ट करा.
३. गुणक परिणाम म्हणजे काय? गुणकाची प्रक्रिया विस्तृतपणे स्पष्ट करा.
४. महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
२. प्रत्यक्ष कर आणि अप्रत्यक्ष कर घातील फरक स्पष्ट करा.
३. उपभोग कार्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
४. बचत-गुंतवणूक समानतेच्या संदर्भात सनातन पंथीय अर्थशास्त्रज्ञ आणि केनेशियन दृष्टिकोनातील फरक स्पष्ट करा.
५. आधुनिक अर्थव्यवस्थेच्या संदर्भात पैशाची कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन
२. उत्पन्नाचा वर्तुळकार प्रवाहाचे महत्त्व
३. प्रत्यक्ष करांचे फायदे
४. पत्र मुद्राचे प्रकार

Translation in English
Sub: Macro Economics (Part-I) (EC-302)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain how government's intervention and foreign trade affects circular flow of income with the help of diagram
2. 'Over production or fall in aggregate demand is not possible in an economy'. Explain this statement with context to Say's law of market
3. What is the multiplier effect? Elaborate the process of multiplier
4. Explain the principle of maximum social advantage

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the method measuring national income
2. Explain the difference between direct and indirect taxes
3. Explain the importance of consumption function
4. Explain the difference between the classical view and Keynesian view in context of saving-investment equality
5. Explain the functions of money in context of modern economy

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Net national product
  2. Importance of circular flow
  3. Advantages of direct taxes
  4. Types of paper money
-